ECLI:LV:AT:2022:0614.11520055116.9.L
Lieta Nr. 11520055116, SKK-342/2022
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2022.gada 14.jūnijā

Tiesa šādā sastāvā: senatori Irīna Jansone, Ivars Bičkovičs, Inguna Radzeviča,

iepazinusies ar apsūdzētā /pers. D/ aizstāvju Valda Krama un Sandras Slejas kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2021.gada 15.decembra lēmumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Apsūdzētā /pers. D/ aizstāvji lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu pilnībā un izbeigt kriminālprocesu.

Aizstāvji kasācijas sūdzībā norāda, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 511.panta otro daļu un 19.panta trešo daļu, jo pierādīšanas gaitā nav izslēgusi saprātīgas šaubas par apsūdzētā /pers. D/ vainīgumu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījumā. Tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 128. un 130.pantu, jo nav ievērojusi likuma prasības, vērtējot pierādījumus.

2016.gada 30.augusta ekspertu atzinumā Nr. 1609898 un 2020.gada 21.februāra ekspertu atzinumā Nr. 2001281 konstatēts, ka /pers. D/, /pers. G/ un /pers. H/ bioloģiskais materiāls uz naudas zīmēm nav atrasts. Ekspertu atzinumos izdarītos secinājumus savstarpējā sakarībā ar ekspertes /pers. I/ tiesas sēdē paskaidroto, ka ir iespējams, ka cilvēks ir turējis rokās naudaszīmi, bet bioloģisko materiālu uz tās nav atstājis, tiesa vērtējusi kā /pers. D/ vainīguma pierādījumu, bet nav ņēmusi vērā, ka naudas zīmes varēja piederēt kādai citai personai.

Tiesa nav pietiekami izvērtējusi liecinieku – policijas darbinieku /pers. G/ un /pers. H/ – pirmstiesas kriminālprocesa laikā sniegto liecību ticamību un pieļaujamību, jo nav vērtējusi tās savstarpējā sakarībā ar visiem kriminālprocesā iegūtajiem un pārbaudītajiem pierādījumiem, un tādējādi nepamatoti piešķīrusi tām augstāku ticamības pakāpi nekā citiem pierādījumiem. Vērtējot liecinieka /pers. G/ liecības, tiesa nav ņēmusi vērā, ka par noziedzīga nodarījuma norises apstākļiem var maldīties gan apsūdzētais, gan liecinieks. Tiesai bija jānovērtē, vai pastāvēja apstākļi, kuru dēļ liecinieks varēja kļūdaini uztvert notikumus vai par tiem kļūdaini liecināt. Aizstāvji uzskata, ka pirmstiesas kriminālprocesā liecinieks /pers. G/ aiz maldības sniedza kļūdainu liecību par to, ka /pers. D/ deva kukuli 40 *euro*, jo nepareizi novērtēja notikuma apstākļus. Turklāt tiesa nepamatoti nav konstatējusi liecinieku /pers. G/ un /pers. H/ provokatīvo rīcību, kuras mērķis bija uzkūdīt personu dot kukuli.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572.panta un 573.panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Minētā panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Apelācijas instances tiesa, atstājot negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu, atzinusi, ka pirmās instances tiesa ir pamatojusi spriedumu ar pieļaujamiem, ticamiem un attiecināmiem pierādījumiem, aplūkojot visus kriminālprocesa laikā iegūtos faktus un ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā.

Apelācijas instances tiesa piekritusi pirmās instances tiesas sniegtajam liecinieces /pers. H/ liecību vērtējumam, tāpat arī atzinusi, ka liecinieka /pers. G/ liecības pirmās instances tiesa ir vērtējusi objektīvi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 128.panta trešajai daļai.

Apelācijas instances tiesa, izvērtējot ekspertu atzinumos secināto un ekspertes /pers. K/ liecības, atzinusi, ka fakts, ka uz naudas zīmēm netika atrasts /pers. D/ DNS, nenorāda uz to, ka viņam nav bijusi ar tām saistība. Apelācijas instances norādījusi uz ekspertes /pers. K/ liecināto, ka tas, ka naudas zīmes rokās turējuši vairāki cilvēki, vienmēr nenozīmē, ka konkrētā cilvēka bioloģiskais materiāls uz tām paliek, jo bioloģiskā materiāla atstāšana ir ļoti individuāla un atkarīga no tā, kāds cilvēkam ir ādas tips.

Tāpat apelācijas instances tiesa ir vērtējusi aizstāvju kasācijas sūdzībā pausto versiju par provokāciju un pievienojusies pirmās instances tiesas atzinumam, ka šāda versija nav ticama.

Senāts norāda, ka judikatūrā nostiprināta atziņa, ka jautājuma izlemšana par pierādījumu pietiekamību un ticamību ir tiesas kompetencē, un vienīgi tiesa var noteikt, kuriem pierādījumiem ir nozīme lietā būtisku apstākļu noskaidrošanā, bet kuriem šādas nozīmes nav (*Augstākās tiesas 2020.gada 6.oktobra lēmums lietā Nr. SKK-77/2020, ECLI:AT:2020:1006.11181005715.6.L*).

Senāts atzīst, ka apsūdzētā aizstāvju V. Krama un S. Slejas kasācijas sūdzībā norādītie argumenti ir saistīti ar atšķirīgu viedokli par lietā iegūto pierādījumu izvērtējumu, un vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569.pantu.

Tādējādi šajā daļā konstatējams Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmajā daļā norādītais pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību.

Aizstāvji kasācijas sūdzībā norāda, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 455.panta pirmajā daļā ietverto līdztiesības principu, kā arī apsūdzētā tiesības uz jaunu pierādījumu iegūšanu, jo, aicinot un nopratinot tiesas sēdē eksperti /pers. I/, kura nebija parakstījusi eksperta atzinumu, tiesa novērsusi būtisku trūkumu apsūdzības pierādījumā, savukārt aizstāvja V. Krama pieteikto lūgumu par liecinieku /pers. M/ un /pers. N/ aicināšanu uz tiesas sēdi nepamatoti noraidījusi.

Tāpat aizstāvji kasācijas sūdzībā norāda, ka tiesa, vērtējot procesa gaitu un motivējot, kādēļ nav konstatējams apsūdzētā tiesību uz lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā pārkāpums, nepamatoti atsaukusies uz Augstākās tiesas 2018.gada 27.novembra lēmumu lietā Nr. SKK-475/2018, jo minētajā lietā konstatējama atšķirīga tiesiskā un faktiskā situācija.

Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2.punkts noteic, ka tiesa var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja, izvērtējot kasācijas sūdzībā vai protestā minētos argumentus, nerodas šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

No apelācijas instances tiesas 2021.gada 22.marta tiesas sēdes protokola izriet, ka eksperte /pers. I/ aicināta un nopratināta tiesā pēc apsūdzētā

/pers. D/ un viņa aizstāvja V. Krama lūguma. Savukārt no apelācijas instances tiesas 2021.gada 7.jūlija tiesas sēdes protokola izriet, ka aizstāvja V. Krama lūgumu par liecinieku /pers. M/ un /pers. N/ aicināšanu uz tiesas sēdi ir izvērtējusi un argumentēti noraidījusi.

Senāts norāda, ka judikatūrā nostiprināta atziņa, ka tiesai nav saistošs procesā iesaistīto personu viedoklis par kāda konkrēta pierādījuma iegūšanas nepieciešamību (*Augstākās tiesas 2020.gada 6.oktobra lēmums lietā Nr. SKK-77/2020, ECLI:AT:2020:1006.11181005715.6.L*).

Pamatojoties uz lietā noskaidrotiem apstākļiem, apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka ne pirmstiesas kriminālprocesā, ne tiesā nav notikusi neattaisnota lietas novilcināšana, līdz ar to nav konstatējams Kriminālprocesa likuma 14.pantā norādīto tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpums.

Senāts konstatē, ka, pamatojot šo atzinumu, apelācijas instances tiesa nav atsaukusies uz kasācijas sūdzībā norādīto Senāta nolēmumu.

Ievērojot minēto, šie kasācijas sūdzības argumenti nerada šaubas par apelācijas instances tiesas lēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Tādējādi šajā daļā konstatējams Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2.punktā norādītais pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību.

Ievērojot minēto, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573.panta trešo un piekto daļu un 573.[1] panta pirmo daļu un otrās daļas 2.punktu, tiesa

nolēma:

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

I. Jansone I. Bičkovičs I. Radzeviča